

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου Ἑσωτερικοῦ δρ. β. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. δ.	ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	«Ἀναπλάσις» καὶ ἐκδόσεις τοῦ Χρυσοστόμου ὁδὸς Φιλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνεον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ὀρησκέια καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι, ὑπὸ F. Βεττεχ. — Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη Ἀβγος ἐκφωνηθεὶς ἐν Λίβαδι τοῦ Ὀλύμπου, ὑπὸ Ξενοφώντος Παπαμιχαήλ, ἱατροῦ. — Ὀργεταὶ ὁ Βασιλεὺς σου ἢ ὑπὸ Π. Κ. Γκορογιάννη. — Τὸ πρότυπον ἑβραϊκὸν κείμενον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐλέγχον τὴν ἀμάθειαν καὶ πλάνην τοῦ κ. Α. Μακράκη, ὑπὸ Γρηγορίου Θεοδορέσκου. — Τὴν δὲν ἔχει παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὑπὸ Κ. Α. Διαλητμά. — Ὁ ἐκκλησιασμός.

Η ΟΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ ΥΠΟ F. ΒΕΤΤΕΧ

ΚΕΦ. Β΄

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Πλείονες τοῦ ἐνὸς ἀναγνώσται θὰ εὗρον παράδοξον τὸ ὅτι ἐν τῇ προηγουμένῳ κεφαλαιῷ ἡρνήθημεν τὴν πρόδοον. Διότι ἐπὶ τέλους, θὰ μᾶς εἰπωσιν, ἡ πρόδος, εἶνε εὐκαλον νὰ καταδειχθῇ ἅψ' ἑαυτοῦ, ἀποτελεῖ τὸν παγκόσμιον νόμον τῆς δημιουργίας. Πᾶσα ὑπαρξίς, πᾶς ὀργανισμὸς ὑπόκειται εἰς ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην ἀναπτύξεως, τείνει νὰ καταστῇ ἄλλοιός καὶ ἀνώτερος τοῦ ὅ,τι εἶνε, ὁρμᾷ, ἐν ἐνὶ λόγῳ, πρὸς ἀβήθου καὶ βελτίωσιν. Ὅχι μόνον τὸ ζῶον καὶ τὸ φυτὸν, ἀλλ' αὐτὰ τὰ κρύσταλλον ὑπόκειται εἰς τοῦτον τὸν νόμον. Καὶ ἡ ἀνθρωπότης ἥτις, καὶ αὐτή, καθὰ ἡ ἱστορία μᾶς τὸ διδάσκει, ἀποτελεῖ πλήρη ὀργανισμόν, θὰ κάμῃ μόνη ἐξάψειν ἐκ τοῦ γενικοῦ τούτου νόμου;

Εἰς ταῦτο θ' ἀπαντήσωμεν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης — καὶ τὸ γεγονός τοῦτο μᾶς ἐξηγεῖ πολλὰ αἰνίγματα τοῦ βίου — δὲν εὕρεται πλέον εἰς τὴν κανονικὴν καὶ ἀρχέτυπον κατάστασιν τῆς, Αὐτὴ δὲν εἶνε πλέον τοιαύτη, ὅποια ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπλασθῇ. Ἀντὶ νὰ προχωρῇ πρὸς αὐτόν, ἀπὸ μακρύνεται ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ ἀρνούμενός τὸ προπατο-

ρικὸν ἁμάρτημα, τὴν πτώσιν, δὲν εὕρεται λύσιν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς· ὅστις δὲ τὸ παραδέχεται δὲν γνωρίζει τι ἐπίσης πλέον ἐξ αὐτῶν, εἶνε ἀληθές, ἀλλὰ τοῦλάχιστον γνωρίζει διὰ τί ὑπάρχουσι τὰ μυστήρια ταῦτα καὶ διὰ τί δὲν δύναται νὰ τὰ λύσῃ. Εἴνε βέβαιον ὅτι, ἐὰν ἡ ἀνθρωπότης δὲν εἰσέρχεται εἰς ψευδὴ ἐδὸν, θὰ ἐβαινεν ἀπὸ προόδου εἰς πρόδοον, καὶ θὰ καθίστατο πράγματι μᾶλλον πεφωτισμένη ἀείποτε, ἀείποτε καλῆτέρα καὶ ἀείποτε εὐτυχεστέρα, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἀείποτε θειοτέρα. Ὁ Ἐνώχ, ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὅστις ἐβάδιζε κατὰ Θεόν, καὶ τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ, χωρὶς νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ θανάτου, ἀφοῦ ἔζησε 365 ἔτη (Γενέσ. γ'. 23), μᾶς ἐδόθη ὡς παράδειγμα τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀνθρωπότης, μένουσα ἐν τῇ ἀληθείᾳ, θὰ ἀνέρχεται πρὸς τὸν Θεὸν διὰ κύκλων ἀείποτε μεγαλητέρων, ὡς ὁ ἀετός ὁφθαῖται πρὸς τὸν ἥλιον διαγράφων ὀψηλοτέρας καὶ εὐρυτέρας στροφάς. Ἀλλ' ἡ ἀνθρωπότης ἔπεσε, καὶ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἀκριβὴ ἰδέαν τοῦ μεγέθους τῆς πτώσεως ταύτης. Ταλαίπωροι θνητοί, συλληφθέντες ἐν ἁμαρτίαις, μολυσμένοι μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων ὑπὸ τοῦ κακοῦ, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναπαραστήσωμεν ὅ,τι διήρξεν ὁ ἄνθρωπος ὁ πλασθεὶς κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ἀνευ ἁμαρτίας, ὁ ζῶν ἐν μέσῳ δημιουργίας ἀνευ κηλίδος ἐπίσης καὶ ῥυπαρίας, καὶ εἰς ἄμεσον καὶ συνεχὴ ἐπικοινωνίαν πρὸς τὸν Θεόν, τὴν πηγὴν πάντος ἀγαθοῦ, πάσης εὐτυχίας καὶ παντός φωτός. Μεγάλῃ ἀπόδειξις τῆς πτώσεώς μας εἶνε ὅτι τὸν Ἀδάμ ἀναπαύστωμεν ἁπλῶς ὡς ἀθῶον παιδίον! Μία ὑπαρξίς, ἡ ὅποια ἐδίλεπε τὸν Θεόν, καὶ ὤμιλει πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετὰ τὸν κεντρικὸν τοῦτον ἥλιον τοῦ Σόμπαντος, ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην καὶ διὰ τούτου μόνου νὰ ᾔνῃ ἀνώτερος τῶν μεγαλητέρων ἀνδρῶν ὅλων τῶν χρόνων, πλέον ἢ ὅσοι αἱ κορυφαὶ τῶν Ἀλπίων καὶ τῶν Ἱμαλαίων ὑπερέχουσι σωροῦ τινος ἄμμου! Καὶ ἡ Παλαιὰ Γραφή μᾶς δίδει ἀπόδειξιν τούτου ἐν τῇ Γενέσει Κεφ. ΣΤ'. 19. 20. Ὀνομάσαι ὅλα τὰ ζῶα μετὰ τὸ ἰδιαίτερόν των ὄνομα, τὰ ἀκριβῆς καὶ ἐκπρασιχόν, ἰδοὺ βεβαίως ἐγγείρημα, εἰς τὸ ὅποιον ὅλοι οἱ σοφοὶ μας δὲν θὰ ἐπάρκουν. Τὶ θὰ ἐκάμνομεν πράγματι,

ἐάν ὁ Θεὸς μᾶς μετέφερῃ ἐπὶ τοῦ πλανήτου Διὸς ἢ τοῦ Κρόνου, καὶ ἐκεῖ κάμνωμιν νὰ παρελάσωσι πρὸς ἡμῶν χιλιάδες ὄντων ὅλως διόλου νέων, πάντων διαφόρων καὶ πάντων θαυμασίων, μᾶς διέταττε νὰ τὰ ἀνομάσωμεν;

Λέγομεν λοιπὸν ὅτι ἀληθὴς ἡ πρόοδος, ἥτοι ἡ προχώρησις πρὸς τὸν Θεὸν διὰ μέσου ὧν τῶν μορφῶν τοῦ βίου, ἀπὸ τοῦ ἀτόμου μέχρι τοῦ Χερουβίμ, προχώρησις δυνατὴ μόνον καθόσον ὁ Θεὸς ἐλκεῖ πρὸς ἑαυτὸν τὴν δημιουργίαν του καὶ ἡ δημιουργία ἀφήνῃ ἑαυτὴν νὰ ἐλκύνεται ὑπ' αὐτοῦ, εἶνε ὁ θεμελιώδης νόμος τοῦ σύμπαντος. Ἀλλὰ λέγομεν ὡσαύτως, ὅτι ἡ ἀμαρτία διέκοψε τὴν πρὸς τὸν Θεὸν μετὰ τὴν ταύτην πορείαν, καὶ ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἐκτοτε εἶνε ταξιδιώτης ἀποπλανηθεῖς, ὅστις, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ, στρέφεται εἰς κύκλους ἀνευ σκοποῦ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν χάνει ποτὲ τὸν καιρὸν του, χρησιμοποιοῖ τὴν διακοπὴν ταύτην διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν πλασμάτων του ἐν τῇ ἀγαθῇ καὶ τῇ κακῇ. Οὐχὶ ἀποκαλύπτων ἀρχὰς νέας; διότι ὁ Δημιουργὸς ἀναπαύεται ἤδη ἀπὸ πάσης τῆς ἐργασίας του μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θὰ παρουσιάσῃ τὴν διηνεκὴ καὶ αἰωνίαν Δημιουργίαν του διὰ τοῦ μεγάλου λόγου, αἰδοῦ, κάμνω τὰ πάντα καινὰ. Ἄλλ' ἐν τῇ μεταξὺ ἡ Πρωτοῦ του διανοῦναι τὴν ἐξέλιξιν τῶν μεγάλων ἰδεῶν, τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, ἄρχουσα ἰδέα εἶνε ἡ τῆς ὑπερηφάνου καὶ ἰσχυρᾶς ἀτομικότητος, τῆς μὴ γνωρίζουσας οὐτε χαλινὸν οὐτε νόμον, ὁ χρόνος τῶν γιγάντων καὶ τῶν Τιτάνων, τῶν ἐχθρῶν τοῦ Θεοῦ, τῶν ὡς ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ὀδίν, ὁ Θῶρ καὶ ὁ Ὅσιρις, τῶν ὁποίων αἱ ἱστορίαι ὄλων τῶν λαῶν μετὰ μυθολογικῶν διασκευῶν μᾶς διηγούνται τὰ μεγάλα κατορθώματα.

Μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ἀπ' ἐναντίας, δεσπόζει ἰδέα ἐπιφανομένη ἀπαξ μόνον ἐν τῇ ἱστορίᾳ, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος συνενώνει τὰς προσπάθειάς της πρὸς ἓν μόνον τέλος, τὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ πύργου, τοῦ μέλλοντος νὰ ὑψωθῇ μέχρι τῶν οὐρανῶν, συμβόλου γιγαντώδους τοῦ εὐρυτάτου τούτου συνεταιρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

Ἀκολούθως ἐπιφαίνεται ἡ ἰδέα ἐνός λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καλουμένου ὑπ' αὐτοῦ, καὶ χωριζομένου ἀπὸ πάντων τῶν ἄλλων, δεσπόζοντα ἐπὶ μακρὸν τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου. Ἐν τῇ λαῷ τούτῃ ἀποκαλύπτει ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον τὰς ἀρχὰς τοῦ θείου νόμου, τῆς θεοκρατίας, καὶ βραδύτερον ἐν τῇ Διαβίῳ τὴν γνῶσιν βασιλείας προφήτου, ἐν τῇ Σολομῶντι τὴν τοῦ φιλοσόφου βασιλείας, καὶ ἐν τοῖς προφήταις τὴν τοῦ βλέποντος, ὅστις ἐπιτιμᾷ καὶ νοθεύει.

Ὅτε τέλος ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἀπεδοκιμάσθη, ὁ Δαυὶδ μᾶς τὸν δεικνύει ἀντικαθιστάμενον ὑπὸ τεσσάρων μεγάλων ν. μαρχιῶν, τῶν ὁποίων ἕκαστος ἀνταποκρίνεται πρὸς τινὰ τύπον ἀγρίου θηρίου ἀναβαίνοντος ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ πρὸς ἓν τι ὡσαύτως ἐκ τῶν τεσσάρων μετάλλων. χρυσοῦ, ἀργυροῦ, χαλκοῦ καὶ σιδήρου. περὶ τῶν ὁποίων τούτων ὁμιλοῦσιν αἱ μυθολογίαι. Μετὰ τὴν πτώσιν

τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐπιφαίνεται, κατόπιν καθαρόως πνευματικῆς θράσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐν τῇ Δύσει, ἡ ἰδέα τοῦ Κράτους — Ἐκκλησίας, δυνάμεως ἐγκοσμίου καὶ πνευματικῆς, δεσποῦσα ἐπὶ αἰῶνας, μέχρι τῆς Μεταρρυθμίσεως. Ὅτε δὲ καὶ αὕτη ἐπετέλεσε τὸ ἔργον τῆς, ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει καὶ ὁδηγεῖ τὴν ἑλευσιν τῆς κοινωνικῆς ἐπαναστάσεως.

Ὅλαι αὗται αἱ ἀλληλοδιαδόχοι ἰδέαι δὲν εἶνε διόλου, καθὼς τὸ νομίζουσι συχνὰ χριστιανοὶ ἀπαισιδόδοιοι, ἐπανειληγμέναι πληρὴ ἀκαρποὶ προσπάθειαι τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ ἀννακαλέσῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἀνθρωπότητα, προσπαθεῖται, τὰς ὁποίας μετὰ λύπης βλέπει ἀποτυγχανούσας πάντοτε, ἕως οὗ, κακῶς ἐκ τῆς ἀνομιᾶς τῶν, ἀποφασισθῇ ἐν τῇ ὀργῇ του νὰ κατακεραυνώσῃ τὸ ἀτελὲς ἔργον του. Ἀλλ' εἶνε σταθμοὶ διαδοχικοὶ, τοὺς ὁποίους ἠθέλησε καὶ διευθύνει. Αὐτὰς, διὰ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἐξέλιξιν ἀείποτε μᾶλλον ἐμπλεῶν ὄλων τῶν σεπρῶν τοῦ κακοῦ τοῦ ἐμπεριεχομένου ἐν τῇ προπορευτικῇ ἀμαρτηματικῇ, τὴν ἀποκαλύψιν του πάντοτε λαμπροτέραν πρὸ τῶν ἀμείνων πλινθισμῶν ὄλων τῶν οὐρανῶν καὶ ὄλων τῶν ἡθυσσῶν τοῦ Ἀδου, καὶ μεγαλητέρας ἀείποτε καὶ θαυμασιωτέρας τῆς φανερῶσεως, ὅτι οἱ διαδοχικοὶ οὗτοι σταθμοὶ τῆς ἀνθρωπότητος προκαλοῦνται ἐκ τῆς δυνάμεώς του, τῆς σοφίας του, τῆς δικαιοσύνης του καὶ τῆς χάριτός του καὶ τοῦτο, μέχρις οὗ, ἐπελθόντος τοῦ τέλους τῶν καιρῶν, καὶ ἀποκαλυφθέντος τελείως τοῦ μυστηρίου τῆς ἀμαρτίας, ὁ Θεὸς καταφωτίσῃ, διὰ τελικῆς κρίσεως, ὅλας τὰς διαδοχικὰς ἐξελίξεις, καὶ ἀποδείξῃ εἰς τοὺς ἀγγέλους, εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ εἰς τοὺς δαίμονας, ὅτι αὗται προὐκάλεσαν νέας ἀνεπίστους δημιουργίας χάριτος καὶ ἀληθείας. Ὡστε ὁ Σατάν, νομίζων ὅτι ἐνίκησεν, ἐνίκηθη, καὶ ἔκαμιν ἔργον, ὅπερ τὸν ἠπάτησεν. — Ὅτω τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ θὰ τελεσθῇ (Ἀποκ. Ι'. 7).

Καὶ τότε αἱ ὀλίγαι αὗται χιλιάδες ἐτῶν ταλαιπωρίας καὶ ἀμαρτίας ἔσονται ὡς βραχεῖα παρενθesis μετὰξὺ δύο αἰωνιοτήτων, περαστικῶν νέφος, τὸ ὁποῖον πρὸς ὀλίγον ἐπεσκίασε τὸν ἥλιον, στιγμὴ τις σκοτοδίνης, ἀσθενείας καὶ πλάνης, πρᾶγμα παρελθόν καὶ λησμονηθέν.

Παρὰ τὰς ἐξελίξεις ταύτας τῶν μεγάλων ἰδεῶν τὰς ἐκφραζούσας τὰς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἐγένετο ἐν παντὶ χρόνῳ παράλληλός τις ἐξέλιξις ἰδεῶν ἀνθρωπίνων. Ἐκαστος μέγας λαὸς εἶνε κατὰ βάθος ἡ ἐξέλιξις τοιαύτης τινὸς ἰδέας, καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῶν ἡ ὁ μέγας ἀνὴρ του εἶνε οἱ ἀντιπροσωπεύοντες αὐτὴν κάλλιον. Οὕτως, ὡς ἤδη εἰδείξαμεν, ἡ Αἴγυπτος ἐπεδίωξε τὸ ἰδεώδες ἐπικρατείας ἱεραρχικῆς, δεσποζομένης ὑπὸ τοῦ ἱερέως-βασιλέως, ἀρυσμένης τὴν δυνάμιν της ἐκ τῆς ἀείποτε προβάλλουσας ἰδέας τῆς αἰωνιότητος ἡ Βαβυλὼν παρουσιάζει τὴν ἐλέω Θεοῦ ἀπόλυτον μοναρχίαν ἡ Ἑλλάς συμβολίζει τὴν ἰδέαν τῆς καλλονῆς ἡ Ῥώμη, ὡς τὸ κινῶν τὸ δεικνύει, τὴν τῆς δυνάμεως οἱ βάρβαροὶ λαοὶ τὴν τῆς φυσικῆς ἰσχύος ἡ Ἀναγέννησις τὴν τῆς

τέχνης τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη τῆς σήμερον τὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ ὁ εἰκοστὸς αἰὼν θὰ ἔχῃ ὡς χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τὴν διανοητικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν ὄλων τῶν λαῶν, τὴν κυκλοφορίαν καὶ τὴν διαμοιρῆσιν ὄλων τῶν ἰδεῶν.

Ἡ φάσις λοιπὸν τῆς ἐξελίξεως, ἐν ᾗ διατελοῦμεν, εἶνε διάφορος τῶν προηγουμένων ἡμῶν, ἀλλὰ δὲν ἔπεται ὅτι αὕτη εἶνε ἀνωτέρα ἢ καλητέρα. Τὸ σήμερινόν Κράτος θὰ ἐφαίνοτο δικαίῳ τῷ λόγῳ ὀξέως καταφρόνητον εἰς τὸν Αἰγύπτιον ἢ εἰς τὸν Ἀσσύριον τὸ ἀσθενὲς ἡμῶν καὶ τὸ ἀμύηρον (ὅρα τὴν εὐρωπαϊκὴν συμφωνίαν εἰς τοὺς τελείους πολέμους) θὰ ἦσαν ἀκατανόητα εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἡ τέχνη μας θὰ ἐφαίνοτο ἀσχημὸς καὶ διεφθαρμένη εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ αἱ ἐπιπλοκαὶ καὶ πλήρεις συμφέροντος καὶ κειροσκοπίας ζητήσεις μας θὰ ἐφαίνοντο παιδικαὶ εἰς τὰ ἰσχυρὰ φιλοσοφικὰ καὶ θερησκευτικὰ πνεύματα τοῦ μεσαίωνα.

Κατὰ τὴν Βίβλον λοιπὸν καὶ τὴν ἱστορίαν, ἡ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε συνέχεια διαδοχικῶν ἐξελίξεων, μᾶλλον ἢ ἴστων ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων, τῶν ὁποίων θὰ ἦτο τὰ μέλιστα δύσκολον νὰ δείξῃ τις τὴν ἀπλὴν συγγένειαν, καὶ ἐξαιρῶν ἐντελῶς τὸ ζήτημα τῆς πρόοδου. Καὶ ἰδοὺ κατὰ τὴν περὶ τοῦ κόσμου ἰδέαν τῆς Γραφῆς διαφέρει τῆς θεωρίας τῆς Δαρβινικῆς.

ΕΡΧΕΤΑΙ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΟΥ!

• Ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται σοί! •
(Ζαχαρίας Θ'. 9.)

Ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς ἔρχεται, ἔλεγεν ὁ προφήτης Ζαχαρίας. «Ὁ βασιλεὺς ἦλθε» λέγομεν ἡμεῖς μετὰ τοσοῦτους αἰῶνας! Εἶνε γεγονός ἱστορικὸν τοῦτο, βεβαιώτης ἐπιβεβαιωμένη εἰς τὴν προσοχήν μας. Μεταξὺ τῶν θριαμβευτῶν, οἵτινες εἰσῆλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πόσον διαφέρει ὁ Ἰησοῦς! Πόσον ὑπεράνω ἱσταται τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τῆς ἱστορίας! Δυνάμεθα νὰ ἀφαιρέσωμεν τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀπὸ τῆς ἱστορίας, χωρὶς αὕτη νὰ παύσῃ διακινῶσα τὴν συνεχῆ πορείαν τῆς. Ἀφαιρέσατε ἀπ' αὐτῆς τὸν Χριστὸν καὶ εὐθὺς θ' ἀπολέσῃ τὴν ἐνότητά της.

Ὁ Ἰησοῦς εἶνε νέα δυνάμις τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ ἀρχὴ νέας ζωῆς, ὁ παράγων ἱστορικῶν ἀποτελεσμάτων αἰωνίου διαρκείας.

Ἦλθεν ὁ Βασιλεὺς, καὶ ὁμοῦ δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι ἔρχεται διότι δὲν παύει ἐρχόμενος. Τὸ ἱστορικὸν γεγονός τῆς ἐλευσέως του εἶνε ἑκαὶ παρόν. Παρὰ τὰς ἀντιδράσεις τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδουκαίων, τῶν ὑποκριτῶν καὶ τῶν ἀπίστων, τῶν ὑπερηφάνων καὶ σκεπτικῶν, αὐτὸς προβαίνει διὰ μέσου τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, μεταξὺ τῆς ἰργῆς τούτων καὶ τῶν εὐφημιῶν ἐκείνων ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του καταράμενος καὶ τῶν φίλων του ἀνυμνούμενος. Ἐρχεται ἐν τῇ

κόσμῳ διὰ τῶν ἐργῶν του, πίστεως δούλης καὶ ἐλπίδος καὶ ἀγάπης ἀρχῶν, διὰ τῆς ἐξημερώσεως τῶν ἡθῶν, ἥτις βασιμαίως τελεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς ἀποδεχόμενοις καὶ πράττουσι κατὰ τὰς ἀρχὰς ταύτας. Ἐκόντες, ἄκοντες, συναντῶμεν τὸν Βασιλέα καὶ Κύριον ταῦταν πανταχοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ ὄχλου, ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, ἐν ταῖς αἰθούσαις καὶ ταῖς καλύβαις, ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ ἐνόχου καὶ τῇ αἰθούσῃ τοῦ νοσοκομείου. Δυνάμεθα νὰ βλασημώσωμεν τὸ ὄνομα του ἐνεκα πωρώσεως, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ τὸ ἀναφῶμεν. Τὰ ἔργα του εἶνε κεχαρμένα πανταχοῦ ἐν τῇ κατακτητικῇ ἐκείνῃ πορείᾳ, ἥτις καλεῖται πρόοδος ὑπὸ πολλῶν, βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν χριστιανῶν. Ὁ ἔλθων καὶ Ἐρχόμενος βασιλεὺς, αὐτὸς εἶνε καὶ ὁ μέλλων νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτε πᾶς ὀφθαλμὸς θὰ ἴδῃ αὐτόν κατὰ τὸν προφήτην τῆς Ἀποκαλύψεως (Α'. 7). Ὁ κόσμος οὗτος δὲν θὰ μείνῃ διὰ παντός ἀτελής καὶ μεστός θλίψεως. Τὸ ἀτελὲς θὰ καταργηθῇ καὶ ἡ λύπη εἰς χαρὰν θὰ μεταστραφῇ. Τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀγιότητος ἡ ὥρα θὰ σημάνῃ ἡ δικαιοσύνη, θὰ βασιλεύσῃ, καὶ πρέπει νὰ βασιλεύσῃ, αἰωνίως ἀμείψουσα τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς κολλάζουσα, κατὰ τὴν ἀφεσὶν τοῦ Σωτῆρος ἐπαγγελίαν, τῆς ὁποίας ἡ πληρώσις εἶνε ἀνάγκη τῆς καρδίας μας καὶ τῆς δημιουργίας ὅλης.

Ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σέ, ὦ ψυχὴ μου! Διὰ τὴν διστάσεις νὰ ριθῇς εἰς τὰς ἀγκάλας σου ἐν μετανοίᾳ καὶ πίστει δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη; Ἀπόθες πάντα διαταγὰς καὶ πρὸς τὸν ἐρχόμενόν σοι Βασιλέα ἀναθήσων «Ἐδολογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου!» (Λουκᾶ ΙΘ'. 38).

Π. Κ. Γκορογιάννης
διάκονος τῆς ἐν Γαλαζίῳ Ἐκκλ. Ἐκκλησίας.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΑΓΑΠΗ

ΛΟΓΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΝ ΑΙΒΑΛΙΩ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

ΥΠΟ
ΣΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Ἱατροῦ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος, ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς συνιστάμενος, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ κατὰ τὸν παρὸν αὐτοῦ βίον μόνον δι' ἐνὸς τούτων ἀμφοτέρων εἶναι ἀναγκαῖα καὶ πρὸς ὑπαρξίν αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ δι' ἐν ἐπλάσθι σκοποῦ διὰ τοῦτο ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ἀπαιτεῖται οὐχ ἥτιον καὶ περὶ τῶν ἀναφερομένων πρὸς τὸ σῶμα αὐτοῦ ὁ ἀγαπῶν χριστιανὸς νὰ φροντίζῃ ὀφείλει δηλαδὴ ἐκ μόνον νὰ μὴ παραβλέπῃ τὰ δίκαια τῆς σωματικῆς ζωῆς τοῦ πλησίον καὶ νὰ μὴ παρεμβάλλῃ προσκόμματα εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν, ὥς αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπέβαλεν εἰς

τό σώμα, αλλά και να υποβληθῇ, τὸ κατὰ δύναμιν, τὴν πληρώσιν τῶν ἀναγκῶν τούτων, καὶ νὰ πράττῃ πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῷ ὑπὲρ τῆς σωματικῆς ζωῆς, υγείας καὶ ποιᾶς τίνος ἀνέσεως τῶν ἄλλων. Τὸ παρέχειν ἄρτον εἰς τὸν πεινῶντα, ὕδωρ εἰς τὸν διψῶντα, στέγην εἰς τὸν μὴ ἔχοντα ποῦ νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν, ἐνδυμα εἰς τὸν γυμνόν, περιποιῆσιν εἰς τὸν νοσοῦντα, τὸ μεριμνᾶν καὶ ἐργάζεσθαι πρὸς ἀποτροπὴν τῶν κινδύνων τῶν ἀπειλούντων τὴν σωματικὴν τοῦ πλησίον ὑπαρξίν καὶ ἀσφάλειαν καὶ ἀπαλλάττειν αὐτὸν ἀπὸ τῆς φοικιῶδους στενοχωρίας τῆς ἐνδείας καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως, εἶνε ἐκ τῶν ἱερωτάτων καθήκοντων τοῦ Χριστιανοῦ καὶ ἐκ τῶν πρώτων καὶ ἀπαραιτήτων ἔργων τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Ἀλλ' ὅπως ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη ὑπάρχει τελεία καὶ ὀντως Χριστιανική, ὀφειλόμεν πρὸς τούτους, κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, νὰ θυσιάζωμεν ἐν ἀνάγκῃ χάριν αὐτῆς καὶ τὸ ἴδιον ἡμῶν συμφέρον: «Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους, καθὼς ἡγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀγαπάτε ἀλλήλους». Πῶς δὲ ὁ Κύριος ἡγάπησεν ἡμᾶς; Θύσας ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὑπὲρ ἡμῶν. Ὁφειλόμεν ἄρα καὶ ἡμεῖς, χρεῖας καλούσης, νὰ θυσιάζωμεν ὑπὲρ τοῦ πλησίον καὶ ζωῆν, καὶ ἡσυχίαν, καὶ ὑπάρχοντα μετὰ προθυμίας, διότι θυσιάζοντες αὐτὰ ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον, θέλομεν αἰωνίως διατελεῖ ἡνωμένοι μετὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου καὶ μόνου ἀγαθοῦ: «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, λέγει, ὁ ἐπιστήθιος μαθητῆς, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ». Ἐν ᾧ, εἰ ἐναντίας, θυσιάζοντες ὑπὲρ τῶν ἐγκοσμίων τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, καὶ αὐτὰ ταῦτα, πρόσκαιρα ὄντα καὶ ἐφήμερα, θέλομεν στερεῶσαι, καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ θέλομεν ἐκπέσει διὰ παντός.

Καὶ ἐκ πρώτης μὲν ἐντυπώσεως ἡ καταφρόνησις τῆς ζωῆς ὑπὲρ τοῦ πλησίον, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅχι μόνον πρᾶγμα βραδύ, ἀλλὰ καὶ πάντῃ ἀπίστευτον. Ἀλλ' ἡ περὶ τούτου ἐντολὴ μᾶς εἶνε ἐπιτακτική: «Ἐν τούτῳ, λέγει, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε, καὶ ἡμεῖς ὀφειλόμεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι:» Ἰδοὺ ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἀπόφασις ἐν ᾗ οὐδεμία ἀσάφεια οὐδ' ἀμφιβολία ὑπάρχει. Δὲν εἶπε δὲ ὅτι δύναμεθα νὰ θυσιάζωμεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὴν ζωὴν ἡμῶν, ἀλλ' ὅτι ἔχομεν χρεός, ὅτι «καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν».

Καὶ εἰς τὴν ἐντολὴν ταύτην πειθόμενοι, ὅχι ἐκατοντάδες, οὔτε χιλιάδες, ἀλλ' ἐκατομμύρια χριστιανῶν, ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν τῶν, ἐκ φιλανθρωπικῆς ἀφοσίσεως ὑπὲρ τῆς ἀπειλούμενης ψυχῆς ἢ σωματικῆς ζωῆς τοῦ πλησίον. Διὰ τὸν φωτισμὸν τῶν πλανημένων καὶ διὰ τὴν περιποίησιν τῶν προσβληθέντων ἐξ ἐπιδημικῆς νόσου οὐδαμῶς ἐφείσθησαν τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀσφαλείας καὶ υγείας, προσήνεγκον δ' ἑαυτοὺς θύματα ἐκείνοι ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης. Σήμερον αἱ περιστάσεις τῶν τοιούτων θυσιῶν τῆς ζωῆς, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν, ἡλαττώθησαν σημαν-

τικώτατα, διότι τὸ κήρυγμα τῆς ἀληθείας δὲν ἐπισύρει τώμα ξίφη καὶ τροχούς καὶ πυράς καὶ ἄλλα βασανιστήρια, οὐχ ἥττον δὲν ἐλλείπουσιν αἱ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν καὶ πρὸς ἄλλους σκοπούς. Ἐν ᾧ ἰδίᾳ ἐπιδημικῶν νόσων, τῶν μικροβίων ὁ φόβος δὲν πρέπει νὰ φυγαδεύῃ τὴν ἀγάπην, καὶ νὰ μᾶς κάμνῃ νὰ ἐγκαταλείπωμεν ἀβοηθήτους τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς θνήσκοντας. Οὐδεὶς κίνδυνος, οὐδεὶς φόβος πρέπει νὰ μᾶς ἀποτρέπῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτελώμεν τὸ καθήκον τῆς φιλαδέλφου ἐπισκεψέως καὶ περιθάλψεως, καὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τῆς νοσηλείας ἢ καὶ τῆς ταφῆς, τὴν ὑποχρέωσιν δὲ ταύτην φέρουσιν ἰδίᾳ οἱ τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ οἱ ἱατροί, εἴτε εὐλογία εἶνε ἡ ἐνσκήψασα νόσος, εἴτε χολέρα, εἴτε πανώλης. Διότι ἡ ζωὴ ἡμῶν πρέπει νὰ δουλεύῃ εἰς τὴν ἀγάπην, πᾶσα δὲ θυσία, ὅπως αὐτῆς ἐπιβαλλομένη, πρέπει νὰ μᾶς ᾔνε εὐπρόδεκτος.

Ἐὰν δὲ ἡ ἀγάπη ἐπιβάλλῃ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς μας τὴν θυσίαν ἐν ἀνάγκῃ, ἐκαστος ἐννοεῖ πόσον μᾶς ὑποχρεοῖ εἰς τὸ νὰ ἐκτελώμεν τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους καθήκοντα ἡμῶν ἔσω καὶ μεθυσίαν, μικρὰν ἢ μεγάλαν, τῆς ἡσυχίας ἡμῶν ἢ καὶ τῆς υγείας.

Δεύτερον δὲ, ἡ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τιμὴ καὶ ὑπόληψις εἶνε ἀναντιρρήτως πολὺτιμι εἰς πάντα ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὀφείλει ὁ χριστιανὸς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀγάπης. Ἐὰν, ἐκτελῶν τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς, προκαλῇ ἰχθυόεν καὶ ὀνειδισμόν, αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ ἀναγκαιωθῇ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐμμένῃ εἰς τὸ καθήκον τοῦ διότι ὁ χριστιανὸς ὀφείλει, κατὰ τὸν Θεὸν Παῦλον, νὰ ἀρέσκῃ εἰς τὸν Θεόν καὶ οὐχ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. «Χριστοῦ δούλος οὐκ ἀνέμην, λέγει, εἰς ἀνθρώπους ἡρεσκον». Ὁφείλει δὲ καὶ νὰ ἀνέχηται ἀνεξικακῶς, ὡς ἀληθῆς μαθητὴς τοῦ πρῶτον καὶ ἀνεξικακῶς Ἰησοῦ, «Ὁς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπιλεῖ».

Τελευταίον ὀφείλει ὁ χριστιανὸς νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὰ τὰ δίκαια αὐτοῦ, καὶ νὰ προτιμᾷ νὰ ἀδικηθῇ μάλλον ἢ νὰ ἀδικήσῃ.

Περὶ τούτου λίαν σαφῶς καὶ ὠριμένως διδάσκει ἡμᾶς ὁ Κύριος: διότι τί ἄλλο βούλεται νὰ διδάξῃ ἡμᾶς διὰ τῶν λόγων ἐκείνων: «Καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σὰ μὴ ἀπάτει:» Ἀλλὰ πῶς, ἴσως εἴπῃ τις, πῶς δὲν μοι ἐπιτρέπεται, χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσω ὁ ἴδιος νὰ ἐκδικηθῶ, νὰ μεταχειρισθῶ κατάλληλα μέτρα, ὅπως καὶ ἑμαυτὸν ὑπερασπίσω, καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα τὴν ἀδικίαν ἀποτρέψω ἐκ τῆς πονηρᾶς οδοῦ, τὴν ὁποῖαν βαδίζει; Μάλιστα, χριστιανέ, σοὶ ἐπιτρέπεται, ἐὰν αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ ἐπικαλουμένη δικαιοσύνη δὲν προσκρούσῃ εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης; ἂν ὁμως προσβάλῃ αὐτήν, τότε καθίσταται διὰ σὲ ἡ μεγίστη τῶν ἀδικιῶν. Ὅτι δὲ ἡ ὑποτιθεμένη αὕτη ὑπὸ σοῦ δικαιοσύνη δὲν συμβιβάζεται εἰς μυριάς περιστάσεις πρὸς τὴν ἀγάπην εἶνε πρόδηλον: πρῶτον μὲν, διότι, ἐπιχειρῶν οἰανδήποτε δίκην, ἀναγκάζεται πολλὰ καὶ δόλον καὶ ὑπόκρισιν νὰ μεταχειρισθῇ, καὶ ἐν τούτοις, ἢ εἰς ἀνωφελῆ ἐξόδα ὑποβάλλεται, χωρὶς οὐδὲν νὰ κερδίσῃ, ἢ ἐπιφέρει τὴν κατὰ-στροφὴν, τὴν κατάθλιψιν καὶ τὸν ἀπελπισμὸν εἰς τὸν ἀν-

τιδικόν σου· δεύτερον δὲ, διότι, κατὰ τὰς συγκινήσεις καὶ τὰς περιπετείας τῆς διαδικασίας, δύσκολον νὰ τηρηθῇ ἡ ψυχικὴ ἰσορροπία, ἀνησυχία δὲ, καὶ δυσφορία καὶ ἀγανάκτησις, αἵτινες εὐκολώτατα τρέπονται εἰς ἐχθρότητα καὶ μίσος, ἐκδιώκουσιν ἐκ τῆς καρδίας τὴν παντὸς ἄλλου πολυτιμωτέραν καὶ ἀναγκασιωτέραν ἀγάπην. Καὶ ἐντεῦθεν κατανοοῦμεν, διατὶ διδάσκει ἡμᾶς ὁ Κύριος, ἵνα καὶ τὸ ἱμάτιον ἐγκαταλιπώμεν εἰς τὸν θέλοντα νὰ ἀφαιρᾷ αὐτὸν ἡμῶν τὸν χιτῶνα. «Καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον». Προτίμησον, λέγει, χριστιανέ, καὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἱματίου σου, ἐγκαταλείψων αὐτὸ εὐχαρίστως εἰς τὸν ἀντιδικόν σου, καὶ μὴ θαλήσης δι' αὐτὸ νὰ παρασπῇς εἰς τὸ κριτήριον.

Ἰδοὺ, χριστιανοί, τὰ καθήκοντα, τὰ ὅποια μᾶς ἐπιβάλλει ἡ ἀγάπη, ἡ ἐντολὴ ἡ νέα, τὴν ὁποῖαν ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον τῶν πιστῶν του. Ἀς ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ὅπως ἐκεῖνος μᾶς ἡγάπησεν. Δὲν εἶνε τοῦτο πρὸς βλάβην μας, ἀλλὰ πρὸς τὸ συμφέρον μας. Διότι μόνον ἀγαπῶντες κατὰ Χριστὸν θὰ ἔχωμεν τὴν εἰρήνὴν αὐτοῦ, καὶ μόνον ὅταν τὸ πνεῦμα τῆς αὐταπαρνήσεως βασιλεύῃ εἰς τὰς ψυχὰς, ὅ ἀπαλλαγώμεν ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰ μίσση καὶ τὰς ἐριδίας καὶ τὰς συγκρούσεις καὶ τὰς μάχας, αἵτινες φθείρουσιν ὅλους καὶ ὅλους καταστρέφουσιν, ἐνῷ δ' ἐπιζητοῦμεν τὸ συμφέρον, βαδίζομεν ἐν ἀθλιότητι πρὸς τὴν ἀπώλειαν.

Τοιαύτη εἶνε, ἀδελφοί, ὡς συντόμως ὁ λόγος ὑπέδειξεν, ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη, ἥδη δὲ καταπαύοντες καὶ καταστρέφοντες τὸν λόγον ἀκούσωμεν τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου τοῦ λέγοντος: «Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας κατακαλίας, ὡς ὀργισθέντα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ ἀνέβητε.» Ἀπορρίψωμεν λοιπόν, ἀδελφοί, τὴν κακίαν ἐκείνην, τὴν δυσμένειαν, καὶ τὰ μίσση, ἔτινα κατακαλύπτουσιν τὰς καρδίας ἡμῶν. Παύσωμεν πλέον μετερχόμενοι τοὺς τὰς καρδίας ἡμῶν. Πάύσωμεν καὶ τὸν μέγιστον τοῦδε ἐχθροῦ μὲν οἱ μὲν τοὺς δέ. Ἀποστρέψωμεν τὰ ψευδῆ προσήματα καὶ τὰς ὑποκρίσεις, αἵτινες, ὑπὸ χάριν καὶ γαλήνιον πρόσωπον, ὑποκρύπτουσι τὰς ἀγνωστὰς ἐκδικήσεις καὶ τὰ δυσμενέστερα πάθη. Καταπνίξωμεν τοὺς ἀποκρύφους φθόνους, καὶ τὰς ζηλοτυπίας, διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀδελφῶν μας, ἀνηλεῶς αἵτινες μᾶς τιμωροῦσι. Μὴ περιέλωμεν πλέον εἰς τὰς ὀφείας καὶ κακολογίας ἐκείνας, αἵτινες κατασθενύνουσι τὴν χάριν τῆς ἀγάπης ἱεῖς τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ μᾶς θέτουσιν εἰς ὅσους καὶ σκοτεινὸν ἄδην. Ἐὰν ὑποθεοίς τις μᾶς διαιρή, ἂς συνδιαλλαγώμεν ὅσον τάχιστα καὶ ἂς ἐνωθώμεν στενότερον παρά ποτε διὰ τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀγάπης συνδέσμου. Ἀς ἀπορρίψωμεν καὶ ἐκ καταπατήσας πάσας ἐκείνας τὰς ματαίας διατυπώσεις, αἵτινες καθίστανται ἐμπόδιον πρὸς συνδιαλλαγὴν, καὶ ἂς σπεύσωμεν μάλλον ποῖος τὸν ἄλλον ἐν τούτῳ νὰ προλάβῃ. Ὡμεν κατὰ τοῦτο παιδίον, καὶ μὴ λησμονώμεν, ἐπὶ ἡ ἀπλότης τοῦ παιδίου δι' ἕνα χριστιανὸν εἶνε πολλὰς προτιμωτέρα πάσης

τῆς σοφίας τοῦ Κόσμου. Μὴ λησμονήσωμεν διὰ παντός, ὅτι ἀδύνατον νὰ ἀνήκῃ τις εἰς τὸν Χριστὸν μὴ ἔχων τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε πνεῦμα Ἀγάπης. Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ διὰ τὸ πολὺ ἐλεᾷς σου γενόμενος ἄνθρωπος, ὅπως ἀφαιρέσῃς ἡμᾶς ἐκ τῆς δουλείας τοῦ Διαβόλου, ἐπιβλέψων, Κύριε, ἐπὶ τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν, καὶ δὸς ἡμῖν, Ὑπεράγαθε, πνεῦμα ὁμοιοῦς καὶ πρῶτοντος· περιχαράκωσον ἡμᾶς καὶ ἱκανώσον ἐν τῇ θεῇ σου ἀληθείᾳ, ὅπως τὰ ἀρεστὰ σοι ποιοῦντες ἀξιοθώμεν τῆς Σῆς Βασιλείας. Γένοιτο!

ΤΙ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Δι' ἄλλου ἄρθρου δημοσιευομένου ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ καταδεικνύται τί ἔχει παρὰ τοῦ Θεοῦ, διὰ δὲ τῶν ἐπομένων καταδηλοῦται: τί δὲν ἔχει παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος.

Παρὰ τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, πλην τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς του, δὲν ἔχει τρίτην οὐσίαν θεῖαν ὡς συστατικὸν αὐτοῦ· διότι ἡ θεία οὐσία εἶνε παντελῶς ἡμέτερος, ὡς ἀναντιρρήτως καὶ ὡς θεώρημα μαθηματικῶν ἀπεδείχθη εἰς τὰ προηγούμενα τῆς «Ἀναπλάσεως» ἄρθρα. Ἀλλὰ δύναται τις νὰ ἀντιπῇ τὸ ἐξῆς: Ἀφοῦ κοινωνοῦμεν τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἐν τῇ μυστηρίῳ τῆς ἀγίας Εὐχαριστίας, δὲν κοινωνοῦμεν ἄρα γε καὶ τῆς θείας οὐσίας; Τὴν ἀπορίαν ταύτην λύει ὁ ἅγιος. Συμῶν δὲ Θεοσολογικῆς σπουδαιότητας θεολόγος ἀκμάτας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 11ου αἰῶνος. Ἰδοὺ οἱ λόγοι αὐτοῦ: «Καὶ τοῦ Ἰησοῦ δὲ σαρκωθέντος, εἰ καὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ κοινωνοῦμεν, ἀλλ' οὐ τῆς οὐσίας μετέχομεν τῆς Θεότητος, τῆς χάριτος δέ.» (σ. 175) Διὰ τοῦ μυστηρίου, λέγει, τῆς εὐχαριστίας κοινωνοῦμεν τοῦ σώματος τοῦ Σωτῆρος καὶ τῆς θείας χάριτος, ἀλλὰ δὲν κοινωνοῦμεν τῆς θείας οὐσίας.

Ἀλλ' ἴσως εἴπῃ τις: Μήπως ἡ μεθεκτὴ θεία χάρις εἶνε καὶ οὐσία θεῖα; Ὅχι, λέγομεν, καὶ τὸ ἀπεδείξαμεν ἐν προηγούμενῳ. Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ μαρτυρία ῥητὴ περὶ τούτου, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ: «Ἡ θεία, λέγει, καὶ θεοποιὸς ἐλλαμψὶς καὶ χάρις οὐκ οὐσία, ἀλλ' ἐνέργειά ἐστὶ Θεοῦ...» (Γρηγορίου Θεολογικά θ'). Ἡ θεία χάρις λοιπόν, ὡς ῥητῶς ἀποφάνεται ὁ ἅγιος Γρηγόριος, δὲν εἶνε θεία οὐσία, ἀλλὰ θεία ἐνέργεια. Διὰ τῆς θείας λοιπὸν κοινωνίας ἀγιαζόμεθα, χαριτούμεθα, θεούμεθα· ἀλλὰ θείας οὐσίας δὲν μετέχομεν. Ὅταν δὲ λέγῃ ὁ ἅγιος Πέτρος, ὅτι «θείας γεγόναμεν κοινωνοὶ φύσεως», τὸ γραφικὸν τοῦτο ῥητὸν πρέπει νὰ ἐξηγώμεν ὀρθοδόξως, ἥτοι συμφωνῶς πρὸς τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν, διὰ νὰ μὴ ὑποπέσωμεν εἰς τὴν κατὰ διάνην αὐτῆς. Τὶ λοιπὸν σημαίνει τὸ ὅτι ἐγγενόμεθα κοινωνοὶ θείας φύσεως; Σημαίνει ὅτι ἐξωμώσθημεν πρὸς τὸν

Θεὸν διὰ τῆς θεοποιου αὐτοῦ ἐνεργείας καὶ χάριτος καὶ ἐλλάμψεως.

Οὕτως ἀπαντῶμεν εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἀναγνώστην τῆς «Ἀναπλάσεως» καὶ τοῦ «Λόγου» ἐρωτῶντα ἡμᾶς καὶ ζητοῦντα νὰ ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεώς του ἐν φόβῳ Θεοῦ. Ἰδοὺ ὅτι ἡμῶν ἄπαντες ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας Πατὴρ, Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης, οὗ τὴν αὐθεντίαν οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ.

Δὲν λαμβάνομεν λοιπὸν θείαν οὐσίαν τρίτον ἡμῶν συστατικὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Τὸ περὶ μεθεκτοῦ τῆς θείας οὐσίας φρόνημα εἶνε αἰρεσις κατακεκριμένη ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Τοπικῆς Συνόδου τοῦ 1347. Πάντα δὲ τὰ προσαχθέντα ὑπὸ τῶν ἀξιοτιμῶν συνάδελφων τοῦ «Λόγου» χωρὶς ἁγίων Πατέρων ἢ γραφικῶς ἢ ὁμῶν πρὸς ἀπόδειξιν δέθεν τοῦ ἐναντίου, πάντα ταῦτα παρεξηγῶνται ὡς αὐτῶν, ὡς ἀπεδείχθη ἐν τῇ «Ἀναπλάσει» δόσῃ τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθόδοξον αὐτῶν ἐμνηναίαν.

Ἄλλ' ὁ κ. Μακράκης ἐξακολουθεῖ ἐπιμένων, ὅτι λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος θείαν οὐσίαν ἁγίου Πνεύματος καὶ εἶνε, λέγει, διὰ τοῦτο τρισύνθετος. Ἐξηγηθεῖσιν δ' ἄρθῳς ὅς ἡμῶν πασῶν τῶν προσαχθεισῶν καὶ παρερμηνευομένων ὑπ' αὐτοῦ μαρτυριῶν, καὶ ἁλωθεῖσιν πασῶν τῶν θέσεων αὐτοῦ, ὡς ὑπάρθῃ τελευταίον ὁρισθὲν ῥητῶν τινῶν Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου, δι' ὃν ζητεῖ ὁ ἀξιοτίμος συνάδελφος νὰ ἀποδείξῃ συλλογιστικῶς, ὅτι, ἐπειδὴ, λέγει, ὁ ἅγιος οὗτος Συμεὼν μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ θεία οὐσία εἶνε μεθεκτὴ, καὶ ἐπειδὴ ἐπαινεῖται ὑπὸ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμῆ καὶ τοῦ Πατριάρχου Φιλοθέου, ἔπεται ἄρα ὅτι οὗτε ὁ ἅγιος Γρηγόριος οὗτε ὁ ἅγιος Πατριάρχης οὗτε ἡ ἁγία Σύνοδος καταδικάζουσι τὸ μεθεκτὸν τῆς θείας οὐσίας.

Ἀλλὰ τὸ συμπέρασμα τοῦτο τοῦ κ. Μακράκη εἶνε παράλογον, καίτοι ὁ συνεργάτης αὐτοῦ κ. Δ. Γεωργίου θαυμάζει τὴν ἀποδεικτικότητά τοῦ διδασκάλου του. Ἄλλ', ὡς ἀγαπητὴ κ. Γεωργίου, πῶς γράφεις παρὰ τὴν ἀλήθειαν; Ἀναφέρομαι εἰς τὴν καθ' ὅσον συνειδησὶν σου, καὶ, ἵνα ἐξεγερῶ αὐτήν, καθιστῶ αὐτὴν δικαστήν. Κατηγοροῦμενον πρόκειται τὸ μεθεκτὸν τῆς θείας οὐσίας. Κατήγορος εἶνε αὐτὸς ὁ ἅγιος Γρηγόριος. Καταμαρτυρεῖται ὑπ' αὐτοῦ ἀπαγγελλόμεναι σαφῆς καὶ ἀναντίρρητοι εἶνε αἱ ἐξῆς, ὁλίγαι ἐκ πλείστων.—Α' καταμαρτυρεῖται: «**Πάντες οἱ Θεολόγοι μαρτυροῦσιν κατ' οὐσίαν εἶναι τὸν Θεὸν ἀμέθεκτον**». (κεφ. σς')—Β' καταμαρτυρεῖται: «**Χωρητὴ ἐστὶν ἡμῶν ἐκάστῳ ἡ θεία χάρις καὶ ἐνέργεια· ἐπεὶ ἀμερίστως αὕτη μερίζεται**». Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ οὐσία, παντάπασιν ἀμερίστος οὕσα καθ' ἑαυτήν, πῶς ἂν τινι χωρηθῇ τῶν κτιστῶν;» (κεφ. οδ')—Γ' καταμαρτυρεῖται: «**Τὸ μετέχειν τινὸς λεγόμενον μέρος ἔχει τοῦ μετεχομένου... Μεριστὸν ἄρα τὸ μετεχόμενον ἐστίν, εἴ περ μέρος μετέχειν ἀνάγκη τὸ μετέχον**». Ἡ δὲ οὐσία τοῦ Θεοῦ παντάπασιν ἐστὶν ἀμερίστος· οὐκοῦν καὶ

παντάπασιν ἐστὶν ἀμέθεκτος». (κεφ. ρι').

Ἀκούεις, κ. Γεωργίου; Ἐπειδὴ, λέγει, ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ δὲν μερίζεται, διὰ τοῦτο καὶ δὲν μετέχεται· διότι ὁ λέγων, ὅτι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ μετέχεται, λέγει διαιρετὴν καὶ μεριστὴν τὴν μὴ ὄν καὶ ἀμερίστον οὐσίαν τῆς ἁγίας Τριάδος. Δὲν φρίττεις πρὸ τῆς ψευδοῦς ταύτης συνεπειᾶς τῆς ἀντιστρατευομένης εἰς τὸ δόγμα περὶ μιᾶς καὶ ἀδιαίρετου Τριάδος;

Θέλεις καὶ ἄλλην παρὰ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου καταμαρτυρίαν, κ. Γεωργίου; Ἰδοὺ καὶ τετάρτη· «**Τὸ μέρος, λέγει, τῆς οὐσίας, καὶ τὸ βραχυτάτον, πάσας ἔχει τὰς αὐτῆς δυνάμεις... τοιγαροῦν εἴπερ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ μετέχει τις, παντοδύναμος ἔσται**» (κεφ. ρη'). Ἀλλὰ καὶ ἀναμάρτητος, καὶ πάνσοφος, καὶ ὅσα περιέχονται εἰς τὰς φυσικὰς δυνάμεις τῆς θείας οὐσίας. Δὲν φρίττεις, κ. Γεωργίου, καὶ πρὸ τῆς αἰρέσεως ταύτης; Δὲν βλέπεις ὅτι ἡ παραδοχὴ τοῦ μεθεκτοῦ τῆς θείας οὐσίας ἀντιστρατεύεται πρὸς οὐσιωδέστατα τῆς Ὀρθοδόξου δόγματα;

Θέλεις, κ. Γεωργίου, καὶ ἄλλην παρὰ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου καταμαρτυρίαν; Ἰδοὺ καὶ πέμπτη, δι' ἧς ἐξηγεῖ ὁ ἅγιος διατὶ ἡ θεία οὐσία δὲν εἶνε μεθεκτὴ, καὶ δικαιολογεῖ τὴν κατὰ τοῦ μεθεκτοῦ καταδικητὴν τῆς ἁγίας Συνόδου. «**Ἡμεῖς, λέγει, ἐδιδάχθημεν παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ οὐσίαν ἔχειν τὸν Θεόν, καὶ δυνάμιν καὶ ἐνέργειαν τῆς θείας οὐσίας διαφέρουσιν... Ἐξητήθη οὖν τίνος μετέχουσι τὰ πάντα, τῆς θείας οὐσίας ἢ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐνεργείας; Ἡ θεία Σύνοδος, ἀχώριστον μὲν ἴσμεν, ἔφη, τὴν θείαν οὐσίαν καὶ τὴν θείαν φυσικὴν ἐνέργειαν· οὐ γὰρ ποτε ἐνέργεια εἴη τῆς ἐαυτῆς οὐσίας χωρὶς. Περὶ μὲν τοι τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δημιουργημένων, ἔφη, τίς οὐκ οἶδεν, εἰ μὴ κατὰ τοὺς ἀντιλέγοντας παραπαίους, ὅτι πᾶν δημιουργήμα τῆς ἐνεργείας τοῦ δημιουργήσαντος, ἀλλ' οὐ τῆς οὐσίας μεταλαγχάνει; οὐ γὰρ ἡ οἰκία τῆς τοῦ οἰκοδόμου, οὐδὲ τὰς τῆς τοῦ κτίστητος μετεδίχθη οὐσίας, ἀλλὰ τῆς τέχνης αὐτοῦ καὶ τῆς ἐνεργείας κατὰ τὸν Νόμον θεοῦ λόγον. Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἅγιοι, τῇ πρὸς Θεὸν ἐνώσει θεοποιούμενοι, οὐ τῆς θείας οὐσίας, ἀλλὰ τῆς αὐτοῦ θείας ἐνεργείας μετέχουσιν, ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος παρίστησιν**». Ἀκούεις, κ. Γεωργίου; Παραπαίοντας ὀνομάζει ὁ ἅγιος Γρηγόριος τοὺς προνοῦντας καὶ λέγοντας ὅτι ἡ θεία οὐσία εἶνε μεθεκτὴ. Θεομέθας, λέγει, ὅχι μετέχοντες τῆς θείας οὐσίας, ἀλλὰ τῷ Θεῷ ἐνούμενοι διὰ τῆς θείας ἐνεργείας. (Ὁρα Πατρολογία τόμος 151 σελίδα 889). Ἐκεῖ θὰ ἀναγνώσῃς ὅτι οἱ τολμήσαντες νὰ εἰπωσι μεθεκτὴν τὴν θείαν οὐσίαν ἐμυσταγωγῆθησαν, λέγει, ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ!!! Ἀκούεις, κ. Γεωργίου; Δὲν λέγομεν ταῦτα ἡμεῖς οἱ ἄδίκως παρ' ὁμῶν ἐβριζόμενοι καὶ περιφρονοῦμενοι, ἀλλ' ὁ θεὸς Γρηγόριος.

Θέλεις καταμαρτυρίαν καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς Συνόδου; Προσάγουσα ἡ ἁγία Σύνοδος πλείστας τῶν ἁγίων Πατέρων

μαρτυρίας βεβαιόσας ὅτι δὲν γίνεται ὁ ἄνθρωπος μέτοχος τῆς θείας οὐσίας, ἀλλὰ τῆς θείας ἐνεργείας καὶ χάριτος, ἀποφαίνεται οὕτως: «**Ἀποβαλλόμεθα τοὺς λόγους τὰς ἐκ τοῦ Χριστοῦ δι' ἐμπροσθέντος τὴν ὑπόστασιν ἢ τὴν οὐσίαν τοῦ Πνεύματος δεδότην τοῖς Ἀποστόλοις...**» Καὶ δὲν ἠρέσθη ἡ ἁγία Σύνοδος εἰς μόνον τὴν ἀποκήρυξιν τῶν φρονούντων καὶ λεγόντων μεθεκτὴν τὴν θείαν οὐσίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τριπλοῦν ἀνάθεμα καταδικάσας αὐτοὺς, ἀποφηνάμενη οὕτως: «**Τοῖς φρονοῦσι καὶ λέγουσι μεθεκτὴν τὴν θείαν οὐσίαν εἶναι, ... μὴ ὁμολογοῦσιν δέ, κατὰ τὰς τῶν ἁγίων θεοπνευστῶν θεολογίας καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας εὐσεβὲς φρόνημα, ἄληπτον μὲν εἶναι παντελῶς αὐτὴν καὶ ἀμέθεκτον, μεθεκτὴν δὲ τὴν θείαν χάριν τε καὶ ἐνέργειαν, ἀνάθεμα εἶναι**».

Ἦκουσας, κ. Γεωργίου δικαστὰ; Ἦκουσας τί καταμαρτυρεῖ κατὰ τοῦ μεθεκτοῦ τῆς θείας οὐσίας, ἐπομένως δὲ καὶ κατὰ τοῦ τρισυνθέτου, ὁ ἅγιος Γρηγόριος; Ἦκουσας καὶ τὴν καταδικητὴν τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Δὲν εἶνε ταῦτα καταμαρτυρία καὶ καταδικὴ ἀναντίρρητοι καὶ σαφέσταται; Ἀπέναντι τοῦ φωτός τούτου τοῦ ἀπλήτου ἔχει ἀνάγκη ἡ δικαιοσύνη συνειδήσεως συλλογιστικῆς ἀποδείξεως, ὅτι, ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι Γρηγόριος καὶ Φιλόθεος ἐπαινοῦσι Συμεῶν τὸν νέον Θεολόγον, καὶ ἐπειδὴ οὗτος διδάσκει μεθεκτὴν τὴν θείαν οὐσίαν, διὰ ταῦτα ἄρα οὗτε ὁ ἅγιος Γρηγόριος καὶ Φιλόθεος κατηγοροῦσιν οὗτε ἡ ἁγία Σύνοδος καταδικάζει τὸ μεθεκτὸν τῆς θείας οὐσίας;

Ὅταν ἐν τινι δικαστηρίῳ ὁ εἰσαγγελεὺς κατηγορῇ καὶ οἱ δικασταὶ καταδικάζωσι παρανομίαν τινά, καὶ ἡ κατηγορία καὶ ἡ καταδικὴ πρόκειται, τίς ποτε ζητεῖ νὰ πείσῃ διὰ συλλογισμῶν ὅτι ἡ κατηγορία δὲν εἶνε κατηγορία καὶ ἡ καταδικὴ δὲν εἶνε καταδικὴ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ κατηγορὸς ἐπὶ τῇσ' αὐτῇ πρόσωπον ὑπερασπισθὲν τὴν παρανομίαν; Δὲν εἶνε ταῦτα τερατώδης παραλογισμὸς;

Ἀπορρήνθητι λοιπὸν, κ. Γεωργίου, ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἐν εὐθυδικίᾳ ἐν ὀνόματι τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, λέγε μετὰ παρησιας, κατηγορεῖ, καὶ ὁ δχι, ὁ ἅγιος Γρηγόριος; καταδικάζει, καὶ ὁ δχι, ἡ ἁγία Σύνοδος τὸ μεθεκτὸν τῆς θείας οὐσίας; Νοὶ βεβαίως. Εἶνε λοιπὸν θαυμασμοῦ ἄξιος ὁ διδασκαλὸς σου, ζητῶν διὰ συλλογισμῶν νὰ διαφεύγῃ ἀναντίρρητα γεγονότα, ἃ εἶνε οὐκ οὐ καὶ ἐλέους ἄξιος, ἵνα μὴ τι κακὸν εἰπωμεν, ἀγωνιζόμενος νὰ ἀποδείξῃ συλλογιστικῶς τὸ ὄν ὡς μὴ ὄν;

Ἄλλ' οὗτος πράττει ταῦτόν, ὡς ἐὰν ἡγωνίζετο νὰ ἀποδείξῃ διὰ συλλογισμῶν ἐν ὧρα μεσημέριος ἀνεφέλου, ὅτι ἡ μεσημέρια εἶνε ὥρα μεσονυκτίου ζοφώδους καὶ ἀσέληνος. Καυχᾶσαι, κ. Γεωργίου, ὅτι ἀγαπᾷς τὴν ἀλήθειαν. Ἰδοὺ τὴν βλέπεις, τὴν ψηλαφᾷς. Ἄλλ' ἔχεις τὸ σθένος νὰ τὴν ὁμολογήσῃς; Ἡ μέγα τι ζητῶ παρὰ σοῦ τοῦ τιτλοφορούμενου μάρτυρος τῆς ἀληθείας; Σὲ ἐρωτῶ πάλιν, καὶ εἰπέ μοι, καὶ ὁ δχι; καταμαρτυρεῖ ὁ θεὸς Γρηγόριος

ἐναντίον τοῦ μεθεκτοῦ τῆς θείας οὐσίας; Καταδικάζει καὶ ἀναθεματίζει ἡ ἁγία Σύνοδος τοὺς προνοῦντας καὶ λέγοντας ὅτι ἡ θεία οὐσία εἶνε μεθεκτὴ, καὶ μὴ ὁμολογούντας ὅτι ἡ θεία οὐσία εἶνε παντελῶς ἀληπτος καὶ ἀμέθεκτος;

Ἀλλὰ καὶ ἐν σὺ μηδέποτε μαρτυρήσῃς, πλὴν αὐτὰ τὰ πράγματα, μνημονύχ' ὡς ἠρέντα, μαρτυροῦσι περὶ τούτου. Ἀποδεικνύεται λοιπὸν ὅτι, κατὰ τοὺς ἁγίους πατέρας καὶ τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν, ὁ ἄνθρωπος δὲν μετέχει θείας οὐσίας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου μαρτυρίας Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου, αὗται προσάγονται ἄνευ παραπομπῶν, καὶ δὲν ἐδρεύονσαν ζητηθεῖσαι εἰς τὴν πατρολογία. Ὅταν ἰδῶμεν καὶ ἐκχερῶσιν αὐτάς, ἀφοῦ σημειώσῃς τὰς παραπομπάς, τότε θὰ σὲ ἀπαντήσωμεν καὶ ἐπ' αὐτῶν.

Κ. Α. Διαλυσμας.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ ΕΒΡΑΙΚΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΕΛΕΓΧΟΝ ΤΗΝ ΑΜΑΘΕΙΑΝ ΚΑΙ ΠΑΛΗΝ ΤΟΥ Κ. Α. ΜΑΚΡΑΚΗ

Ἀιξότιμς κ. Μ. Γαλανὲ

Μετὰ βεθείας δυνως ἁγίας παρατηρῶ τὴν πείσμονα στάσιν τῶν περὶ τὸν «Λόγον» ἀπέναντι τῶν τραυσμάτων ἀποδείξεων, αἵτινες ἥλιον φαινότερον διαλάμπουσιν ἐν ταῖς σήλαις τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ἐπειδὴ δὲ ἔδον τὸ σαθρὸν οἰκοδόμημα τοῦ κ. Μακράκη στηρίζεται ἐπὶ σαθρὰς βάσεως, ἄλλαις λέξεσιν, ἐπειδὴ ὅλαι αἱ περὶ τοῦ τρισυνθέτου τοῦ ἀνθρώπου πλάναι τοῦ εὐφυοῦς Θεολόγου μας προσέρχονται ἐκ τῆς ἀνακριβοῦς γνώσεως τῆς σημασίας τῆς λέξεως «πρόσωπον», σημαίνουσας, κατ' αὐτόν, τὴν ψυχὴν, διὰ τοῦτο, τὸ γ' ἐπ' ἐμοί, ἀντὶ ἐπι-καλεσθῶ τὴν μαρτυρίαν τῶν Θεοφόρων Πατέρων, τῶν τοπικῶν συνόδων, κτλ. ὑπεράνω τῶν ὁποίων τίθησιν ἑαυτὸν ὁ ἐδρυκαθὺς συντάκτης τοῦ «Λόγου», ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως, θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Μακράκην νὰ εὐρεσθητὴ νὰ κάμῃ τὸν κόπον νὰ λάβῃ ἀνὰ χεῖρας τὸ πρωτότυπον, τὸ Ἑβραϊκὸν δηλ. κείμενον τῆς Π. Διαθήκης, καὶ ν' ἀνοίξῃ τὸ σχετικὸν χωρίον τῆς Γενέσεως Κεφ. 2, 7 «**βαγιστὸρ Γεχωῶδ Ἐλοῖμ edandam ἔφαρ μὴν χααδαμά βα ιπα μπὲ απαθ νισεμάτ χατμ βα ιεχι hadam λενέφες χαγιά**». Μετὰ ταῦτα ἂς εὐδοκήσῃ νὰ λάβῃ οἰονόμοτε γαλλο-ἑβραϊκόν, γερμανο-ἑβραϊκὸν λεξικὸν τῶν μᾶλλον διασήμεων Σεμιτιστῶν, καὶ ἐκεῖ θὰ εἶδῃ καὶ θὰ βεβαιωθῇ, πιστεύω, ὀρκούντως, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς «λε απαθ» σημαίνει οὐχὶ εἰς τὴν ψυχὴν, ὡς διατείνεται ὁ κ. Μακράκης, ἀλλὰ εἰς τοὺς ῥόθους αὐτοῦ, εἰς τὴν ῥῖνα αὐτοῦ, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ κρανίου αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο μετεφράσθη ὑπὸ τῶν Ὁ' «εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ», ἐν ᾧ εἰς τὴν ρομφαυτικὴν μετάφρασιν ἀναγινώσκουμεν «εἰς τοὺς ῥόθους αὐτοῦ».

Ἐπειτα, ἂς προχωρήσῃ παρακαλῶ, εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον.

μενον κεφάλαιον στίχ. 19 «μπεζείτ ἀπέχαι τοκαλ λέχεμ. — ἐν τῷ ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου ... Ἐνταῦθα τίς ὕγια τὸν νοῦν ἔχων δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ «ἐν τῷ ἰδρώτι τῆς ψυχῆς σου;» διότι τίς ἀγνοεῖ ὅτι μόνον τὸ σῶμα τοῦ γεωργοῦ ἢ ἐν γένει τοῦ κοπιῶντος ἰδρώει;

Ἐπὶ τούτοις δὲν θὰ τὸν ἐνοχλήσω παρὰ μὲν ἐν ἀκόμῃ παράδειγμα, καὶ πάλιν ἐκ τῆς Γενέσεως Κεφ. 9. 23 «βε πενέχεμ αχορανίτ — καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν» (τοῦ Σὴμ καὶ Ἰάφετ) ἦσαν ἐστραμμένα πρὸς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἐνταῦθα δὲν εἶε προφανές ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ψυχῶν;

Ἐν λοιπὸν καὶ ὑπεράνω τῶν διασῆμων λεξικογράφων σεμνιστῶν δύναται νὰ θέσῃ ἐαυτὸν ὁ κ. Μακράκης καὶ ἂν καὶ τὰ παραδείγματα ταῦτα δὲν ἀρκοῦν διὰ τὴν εὐφυῆ τοῦτον Θεολόγον μετὰ τὰς ἄλλας, τότε δὲν μοι ὑπολείπεται ἄλλο παρὰ ν' ἀκολουθήσω τὴν συμβουλὴν τοῦ Οὐρανοδόμου: Ἀποστόλου «Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοουσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει, ὧν αὐτοκατάκριτος (Τίτ. 3, 10, 11).

Παρακαλῶ, εἰ δυνατόν, νὰ εὐαισθηθῇτε νὰ καταχωρήσετε τὰ ὅλγα ταῦτα ἐν τῇ ψυχωφελεστάτῃ Περιοδικῇ ὑμῶν.

Ἐν Αἰκατερίνῃ τῇ 19 Μαρτίου 1902.

Μετὰ βαθύτατον σεβασμὸν

Γρηγόριος Θεοδορέσκου

Τελειόφοιτος τῆς Θεολ. σχολῆς τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Πανεπιστημίου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕΙΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟῦ ΜΟΥΣΙΚΟῦ ΣΥΛΛΟΓΟῦ Προκήρυξις

Κορηγοῦντος τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου τοῦ Ε' προκηρύσσονται τὸ δεύτερον ἤδη τὰ ἐξῆς δύο διαγωνίσματα. Καὶ διὰ μὲν τοῦ Α' ὀρίζεται ὁ Σύλλογος νὰ καθορισθῇ ὁ ποιητικὸς ρυθμὸς τῆς Ὀκτωήχου καὶ ἡ κατὰ στίχους σύνταξις αὐτῆς, ὡς ὑποτίθεται ὅτι ἐποιήθη τὸ πρῶτον, καὶ ὡς ἤδη ἀπὸ τινος ἐγένοντο ὑπὸ διαφόρων φιλολόγων ἐπὶ ἄλλων ἡσμάτων δοκίμια τῆς καθ' ἡμᾶς ὑμνογραφίας, ἥς τὴν ἀρίστην καὶ συνεχῆ στιχομετρικὴν διάρθρωσιν ὡς ἐν τῶν μελημάτων αὐτοῦ ἀναγράφει τὸ ἡμέτερον Σωματεῖον. Διὰ δὲ τοῦ Β' νὰ ἐξευρεθῇ, ἐν ὑπάρχει σχέσις μετὰ τοῦ ποιητικοῦ ρυθμοῦ τῆς Ὀκτωήχου καὶ τοῦ μελικυ ρυθμοῦ.

Προσκαλοῦνται δὲ οἱ ἀπανταχοῦ μουσικοδιδάσκαλοι, φιλόλογοι καὶ μουσικολόγοι, ὅπως μετὰσχῶσι τῶν ρηθέντων διαγωνισμάτων συμμορφούμενοι πρὸς τὰς κάτωθι διατάξεις.

1) Πᾶς ὁ δυνάμενος εἶνε δεκτὸς εἰς τὸν διαγωνισμόν.
2) Οἱ διαγωνισθησόμενοι δι' ἑκάτερον τῶν διαγωνισμάτων ἰδίᾳ, ἢ καὶ διὰ τὰ δύο συνάμα, δεῖον νὰ πέμψωσι τὰ δοκίμια αὐτῶν εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου μέχρι

τῆς 15 Νοεμβρίου 1902 καὶ ταύτης συμπεριλαμβανομένης. Οὐδεμίαν δὲ οὐδαμῶς ὑπογραφήν, ἢ ἄλλη τις δὴλῶσις θὰ ὑποδεικνύῃ τίς ἐστὶν ὁ διαγωνιζόμενος. Ἄλλ' ἐντὸς τοῦ χειρογράφου ἐν φακέλλῳ, καλῶς ἐσφραγισμένῳ, ἐγκλείει οὗτος τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐξωθεν δ' αὐτοῦ ρητὸν τι, καὶ τὸ αὐτὸ προσγράφει καὶ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ χειρογράφου διὰ τὴν ταυτότητα.

3) Γέρας τῷ νικῶντι δι' ἑκάτερον τῶν διαγωνισμάτων ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ ἀγωνοθέτου ἀνὰ πεντήκοντα λίραι Ἀγγλίας.

4) Τὸ βραβευθησόμενον ἔργον εἶνε κτῆμα τοῦ Συλλόγου.

5) Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς διαγωνιζομένους, ἀλλὰ κατατίθενται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου.

6) Ἡ κρίσις ἀναγνωσθήσεται τῇ 4 Δεκεμβρίου 1902 ἐπὶ τῇ τετρατηρίδι τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν διαγωνισμάτων ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ι. Παπαδοπούλου προέδρου, Γ. Βιολάκη πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Εὐαγγέλου Ἀμαξοπούλου, Χρ. Χατζηχρήστου, Χρ. Παπαϊωάννου, Ν. Καμαράδου καὶ Εὐστ. Παπαδοπούλου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 15 Μαρτίου 1902.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Ἀμαξίας **ΑΝΘΙΜΟΣ**

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Γ. Ι. Παπαδόπουλος

Ο ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Γράφει ἡ «Ἀκρόπολις» ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἐπιθεωρήσει ἐνός τῶν τελευταίων φύλλων τῆς.

«Οἱ ἱερεῖς ἐκθαμβοὶ παρετήρησαν προχθὲς τὴν μεγάλην συρροὴν τῶν πιστῶν εἰς τοὺς ναοὺς.

Χρόνια πολλὰ εἶχον νὰ ἰδοῦν τόσῃ συνάθροισιν.

Φαίνεται ὅτι τὰ διάφορα κηρύγματα, ἰδίως τὰ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς «Ἀναπλάσεως» γινόμενα συνετέλεσαν εἰς τοῦτο.

Διότι παρατηρεῖται καὶ ἐν ἄλλο φαινόμενον:

* Ἀλλοτε ὁ κόσμος ἤρχιζε νὰ φύγῃ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

Τὸ δεύτερον ρεῦμα ἐφύεγε μετὰ τὴν μεγάλην εἰσοδὸν τῶν Ἀγίων.

* Ὡστε εἰς τὸ τέλος ἔμενον ὁ ἱερεὺς μόνος τοῦ.

Διότι ἐφύεγαν καὶ οἱ ψάλται.

Σήμερον ὅμως τὰς Κυριακάς οἱ Χριστιανοὶ παραμένουσιν ἕως τέλους.

Καὶ φιλοτιμοῦνται νὰ παίρνουν τὸ ἀντιδῶρον ἀπὸ τὸ χεῖρ τοῦ ἱερέως τοῦ ἐκτελέσαντος τὴν θέλαν μυσταγωγίαν».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

Ἐν Ἀθήναις Β' Δημ. Σχολῇ ἀρρένων

Ἐν τῷ Νοῷ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης

Κυριακῇ 7 Ἀπριλίου ὥρ. 4 1)2—5 1)2 Τιμ. Ἀναστασίου

Ἐν Πειραιεὶ ἐν τῷ Ζωννεῖῳ Ὁρῆηνοτροφεῖῳ

Πέμπτῃ 4 Ἀπριλίου, ὥρ. 7—8 μ. Γ. Μακρῆς

Κυριακῇ 7 » ὥρ. 3 1)2—4 1)2 Μ.χ. Γ. Γαλανός

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΡΙΣΤ. Ζ. ΔΙΔΑΧΣΜΑ

66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66